

Plan gospodarenja otpadom Općine Erdut

za razdoblje 2017. – 2022. godine

Dalj, veljača 2017. godine

Naručitelj: OPĆINA ERDUT

Bana Josipa Jelačića 4,

31 226 DALJ

Predmet: **PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE
ERDUT ZA RAZDOBLJE 2017. - 2022. godine**

Oznaka dokumenta: PL-GO/230-17/01

Izrađivač: KONTROL BIRO d.o.o.

Savski gaj IV. put 10,

10 020 Zagreb

Voditelj izrade: Ivana Đurić, mag. ing. kem.ing.

Suradnici: Martina Lauš-Kružić, mag. appl.chem.

Mjesto i datum izrade: Dalj, veljača 2017. godine

SADRŽAJ

1. Uvod.....	4
1.1. Kratice i pojmovi.....	6
2. Zakonodavni okvir	10
3. Pregled postojećeg stanja	12
3.1. Opći podaci.....	12
3.2. Gospodarenje otpadom na području Općine Erdut.....	14
3.3. Količine i vrste otpada	16
4.3. Projekcija količina otpada za razdoblje 2017. – 2022. godine	21
5. Postojeće i planirane građevine i uređaji za gospodarenje otpadom.....	22
5.1. Podaci o postojećim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom.....	22
5.2. Podaci o planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom	22
6. Popis i status sanacije neuređenih odlagališta.....	26
7. Mjere za ostvarivanje ciljeva Plana gospodarenja otpadom.....	29
7.1. Prevencija nastajanja otpada	31
7.2. Edukacija i informiranje	35
7.3. Akcije prikupljanja otpada	37
7.4. Čistija proizvodnja.....	37
7.5. Skladištenje otpada.....	38
7.6. Obrada otpada.....	38
7.7. Odlaganje otpada.....	39
8. Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada	39
9. Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada ..	42
10. Mjere odvojenog prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada.....	45
11. Popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana	46
12. Odgovornost u provedbi planiranih aktivnosti	47
13. Organizacijski aspekti, izvori i visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokovi i nositelji izvršenja Plana	49
13.1. Organizacijski aspekti, izvori i visina financijskih sredstava.....	49

13.2. Rokovi i nositelji izvršenja Plana	50
14. Prijelazne i završne odredbe	52

Prilozi

Popis Tablica

Tablica 1. *Popis zelenih otoka Općine Erdut po naseljima sa brojem lokacija*

Tablica 2. *Lokacije odlagališta sakupljenog, razvrstanog otpada prema vrsti*

Tablica 3. *Količine ukupno sakupljenog komunalnog otpada u Općini Erdut od 2012.-2016.*

Tablica 4. *Količine sakupljenog komunalnog otpada prema vrstama u Općini Erdut u razdoblju od 2012.-2016.u tonama*

Tablica 5. *Broj kućanstava usluge sakupljanja i odvoza komunalnog otpada u zadnjih 5 godina u tonama*

Tablica 6. *Udio komponenti komunalnog otpada na području Općine Erdut*

Tablica 7. *Specifična količina otpada po stanovniku*

Tablica 8. *Podaci po procjeni skupljenih količina građevnog otpada u 2015. i 2016. godini u tonama*

Tablica 9. *Predviđeno kretanje stanovništva i količine miješanog komunalnog otpada na području Općine Erdut za razdoblje 2017.-2022.*

Tablica 10. *Popis otpada prema Dodatku III Pravilnika o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 23/14, 51/14, 121/15 132/15)*

Tablica 11. *Mjere gospodarenja otpadom s rokovima i nositeljima izvršenja*

Tablici 12. *Kvantitativni ciljevi za količine otpada*

Popis slika

Slika 1. *Položaj Općine Erdut*

Slika 2. Prikaz naselja Općine Erdut**1. Uvod**

Ključni dokumenti za planiranje i provođenje sustavnih aktivnosti u području gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj su Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 130/05) i njen provedbeni dokument Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017. - 2022. godine („Narodne novine“ br. 03/17).

Strategija gospodarenja otpadom („Narodne novine“ br. 130/05) definirala je ciljeve i predložila mjere za njihovo postupno ostvarivanje do 2025. godine, a Zakonom o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13) propisuje obvezu izrade planova gospodarenja otpadom kao jedan od provedbenih dokumenata Strategije.

Plan ima za zadatak uspostavu cjelovitog i učinkovitog sustava gospodarenja otpadom, koji će se ostvariti provedbom aktivnosti sanacije i zatvaranja postojećih neusklađenih odlagališta otpada, divljih odlagališta, crnih točaka te unaprjeđenjem sustava odvojenog sakupljanja i obrade otpada.

Temeljem čl. 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13), Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo za razdoblje od 6 godina, a jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom jedinici regionalne samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu objavljuje se radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti.

Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati provedbu Plana na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom javnost rada.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave treba sadržavati slijedeće elemente:

- analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, uključujući ostvarivanje ciljeva,
- podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,

- podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,
- podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,
- mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva smanjivanja ili sprečavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,
- opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,
- mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
- organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom.
- rokove i nositelje izvršenja Plana.

Ovaj Plan gospodarenja otpadom Općine Erdut za razdoblje 2017. – 2022. godine, usklađen je sa Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 130/05) i temelji se na ciljevima Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13), sukladno kojem se gospodarenje otpadom mora provoditi na način da se ne dovede u opasnost ljudsko zdravlje i okoliš, a načela održivosti osobito moraju biti usmjerena na: očuvanje prirodnih resursa, sprječavanje od onečišćenja voda, tla i zraka te ugrožavanje biološke raznolikosti, sprječavanje značajnijeg narušavanja izgleda mjesta, krajolika i/ili kulturnog dobra.

1.1. Kratice i pojmovi

Kratice koje se koriste u ovom Planu su sljedeće:

CGO	Centar za gospodarenje otpadom
EEZ	Europska ekonomska zajednica
EU	Europska unija
EZ	Europska zajednica
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
GO	Gospodarenje otpadom
HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
JLS	Jedinica lokalne samouprave
KF	Kohezijski fond EU
MBO	Mehanička i biološka obrada
MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
MZOIP	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
NN	Narodne novine
NRT	Najbolje raspoložive tehnike
PCB/PCT	Poliklorirani bifenili/Poliklorirani terfenili
PLGO	Plan gospodarenja otpadom
RD	Reciklažno dvorište
RH	Republika Hrvatska
ROO	Registar onečišćavanja okoliša

RCGO	Regionalni centar za gospodarenje otpadom
UPOV	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda

Pojmovi koji se koriste u ovom Planu imaju sljedeće značenje:

- ✚ **biološki razgradivi otpad** je otpad koji se može razgraditi biološkim aerobnim ili anaerobnim postupkom,
- ✚ **biootpad** je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda,
- ✚ **biorazgradivi komunalni otpad** je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad,
- ✚ **centar za gospodarenje otpadom** je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada,
- ✚ **gospodarenje otpadom** su djelatnosti sakupljanja, prijevoza, uporabe i zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada, te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik,
- ✚ **građevina za gospodarenje otpadom** je građevina za sakupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom. Ne smatra se građevinom za gospodarenje otpadom građevina druge namjene u kojoj se obavlja djelatnost uporabe otpada,
- ✚ **građevni otpad** je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine zbog kojeg građenje je nastao,
- ✚ **inertni otpad** je otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama,
- ✚ **krupni (glomazni) komunalni otpad** je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je napatkom iz članka 29. stavka 11. („Narodne novine“ br. 94/13),
- ✚ **komunalni otpad** je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu

sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva,

- ✚ **miješani komunalni otpad** je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01,
- ✚ **neopasni otpad** je otpad koji ne posjeduje niti jedno od opasnih svojstava,
- ✚ **neusklađeno odlagalište** je odlagalište koje ne ispunjava uvjete propisane pravilnikom iz članka 104. Zakona i određeno je odlukom iz članka 26. stavka 6. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13),
- ✚ **obrada otpada** su postupci uporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja,
- ✚ **odlagalište otpada** je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište),
- ✚ **odvojeno sakupljanje** je sakupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada,
- ✚ **opasni otpad** je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava,
- ✚ **oporaba otpada** je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu,
- ✚ **otpada** je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su sakupljanje, prijevoz i obrada nužni u svrhu zaštite javnog interesa,
- ✚ **ponovna uporaba** je svaki postupak kojim se omogućava ponovno korištenje proizvoda ili dijelova proizvoda, koji nisu otpad, u istu svrhu za koju su izvorno načinjeni,
- ✚ **posjednik otpada** je proizvođač otpada ili pravna i fizička osoba koja je u posjedu otpada,

- ✚ **pretovarna stanica (transfer stanica)** je građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove uporabe ili zbrinjavanja,

- ✚ **proizvodni otpad** je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača,

- ✚ **proizvođač otpada** je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom mijenja sastav ili svojstva otpada,

- ✚ **reciklažno dvorište** je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada,

- ✚ **reciklažno dvorište za građevni otpad** je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada,

- ✚ **recikliranje** je svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje,

- ✚ **sakupljanje otpada** je prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu,

- ✚ **sanacija onečišćenog tla** je skup aktivnosti i radova radi uklanjanja posljedica onečišćenja tla otpadom kojima se vraćaju, ako je to moguće, prirodna svojstva tla ili se tlo priprema za novu namjenu,

- ✚ **termička obrada otpada** su postupci spaljivanja, suspaljivanja i drugi postupci obrade otpada kojima se promjenom temperature otpada postiže promjena strukture i svojstva otpada,

- ✚ **zbrinjavanje otpada** je svaki postupak koji nije uporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije. U Dodatku I. ovoga Zakona sadržan je popis postupaka zbrinjavanja koji ne isključuje druge moguće postupke zbrinjavanja otpada,

- ✚ **zeleni otoci** su skupine raznovrsnih posuda u kojima se odvojeno skupljaju reciklirajući materijali (papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad).

2. Zakonodavni okvir

Plana gospodarenja otpadom Općine Erdut izrađen je na temelju zakonodavnih okvira Republike Hrvatske i Europske unije, strateških i planskih dokumenata gospodarenja otpadom te međunarodnih ugovora.

Plan je izrađen na temelju informacija dobivenih od službi i poduzeća koja su na području Općine sudionici u gospodarenju otpadom za razdoblje 2017. - 2022. godine i kao cjeloviti tekst objavljuje se u „Službenom glasniku“ Općine Erdut.

Popis primijenjenih zakona, pravilnika i dokumentacije:

- ✚ Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ br. 80/13, 153/13, 78/15)
- ✚ Zakon o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13)
- ✚ Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 130/05) koja je sastavni dio Strategije zaštite okoliša Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 46/02)
- ✚ Pravilnik o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 23/14, 51/14, 121/15 132/15)
- ✚ Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“ br. 03/17)
- ✚ Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave („Narodne novine“ br. 59/06, 109/12, 93/16)
- ✚ Pravilnik o katalogu otpada („Narodne novine“ br. 90/15)
- ✚ Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži („Narodne novine“ br. 88/15)
- ✚ Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama („Narodne novine“ br. 113/16)
- ✚ Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima („Narodne novine“ br. 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13)
- ✚ Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima („Narodne novine“ br. 133/06, 31/09, 156/09, 45/12, 86/13, 111/15)

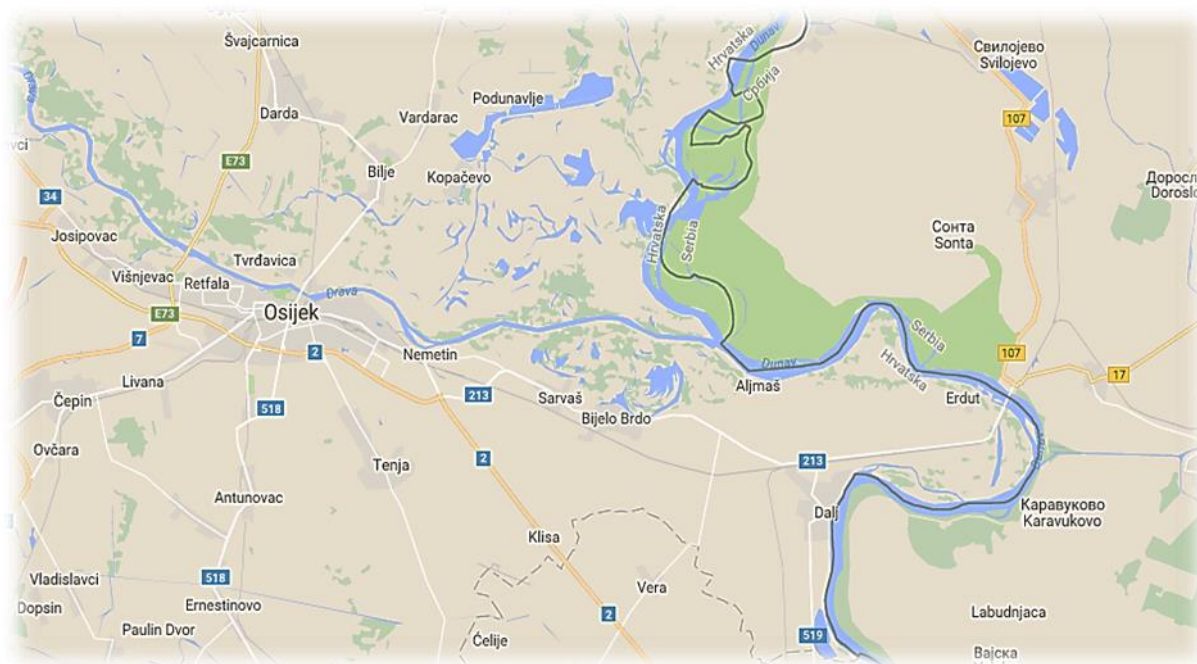
- ✚ Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima („Narodne novine“ br. 136/06, 31/09, 156/09, 53/12, 86/13, 91/13, 125/15)
- ✚ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o gospodarenju otpadnim vozilima („Narodne novine“ br. 90/16)
- ✚ Pravilnik građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest („Narodne novine“ br. 69/16)
- ✚ Pravilnik o načinima i uvjetima termičke obrade otpada („Narodne novine“ br. 75/16)
- ✚ Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom („Narodne novine“ br. 50/15)
- ✚ Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada („Narodne novine“ br. 114/15)
- ✚ Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi („Narodne novine“ br. 38/08)
- ✚ Naputak o glomaznom otpadu („Narodne novine“ br. 79/15)
- ✚ Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom („Narodne novine“ br. 99/15)
- ✚ Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom („Narodne novine“ br. 74/07, 133/08, 31/09, 156/09, 143/12, 86/13)
- ✚ Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom („Narodne novine“ br. 42/14, 48/14, 107/14, 139/14)
- ✚ Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima („Narodne novine“ br. 103/14).

Najvažnije europske direktive na području gospodarenja otpadom su:

- ✚ Direktiva o otpadu 2008/98/EC
- ✚ Direktiva o odlagalištima 1999/31/EC
- ✚ Direktiva o opasnom otpadu 91/689/EEC
- ✚ Direktiva o mulju s uređaja za pročišćavanje otpadnih voda 86/278/EEC
- ✚ Direktiva o spaljivanju otpada 2000/76/EC
- ✚ Direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu 94/62/EC
- ✚ Direktiva o baterijama 206/66/EC
- ✚ Direktiva o odlaganju PCBa i PCTa 96/59/EEC
- ✚ Direktiva o utjecaju na okoliš 2011/92/EU.

3. Pregled postojećeg stanja

3.1. Opći podaci

Slika 1. Položaj Općine Erdut

Općina Erdut, kao jedinica lokalne samouprave, osnovana je 1993. godine. Obuhvaća četiri naseljena mjesta: Aljmaš, Bijelo Brdo, Dalj i Erdut. Općina pripada Osječko-baranjskoj županiji, a sjedište Općine je u Dalju.

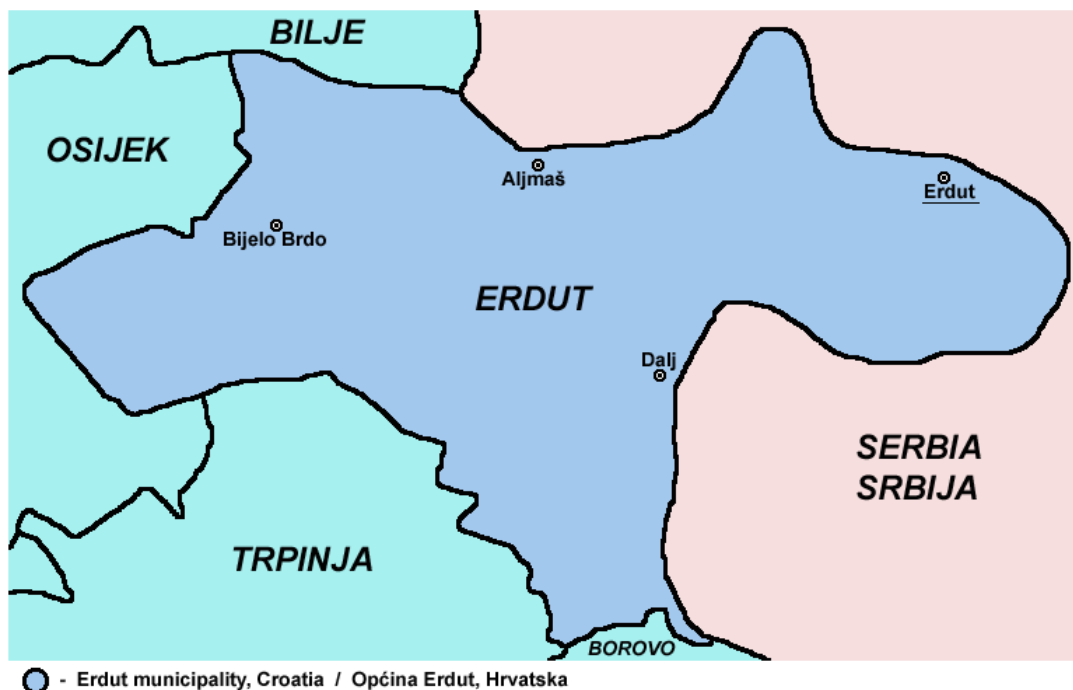
Općina Erdut prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine ima 7.308 stanovnika u 2.757 kućanstava. Najviše stanovnika ima u naselju Dalj 3.937 i u naselju Bijelo Brdo 1.961 gdje živi gotovo 80,71 % stanovnika. Prema starosnoj strukturi, najviše stanovnika ima u rasponu 40 – 59 godina (2.318 stanovnika), te između 60 i više godina (1.965 stanovnika). Prosječna starosna dob stanovnika Općine Erdut je oko 53 godine. U strukturi stanovništva

žena ima 51,64 %, muškaraca 48,36 %. Prema nacionalnosti, Srba ima 54,56 %, Hrvata 37,96 %, Mađara 5,06 %, Nijemaca 0,33 %, 0,22 % Makedonaca, 0,15 % Roma, 0,11 % Albanaca i Crnogoraca, 0,10 % Bošnjaka, 0,07% Ukrajinaca, 0,05% Slovenaca, 0,03 % Čeha, Rumunja i Rusa i 0,01% Austrijanaca, Rusina i Židova.

Općina Erdut zauzima površinu od 157,78 km² od čega je 10.898 ha poljoprivredne površine, a 2.319 ha šumske površine. Gospodarsku osnovu Općine Erdut čine: poljodjelstvo, vinogradarstvo, vinarstvo, stočarstvo, voćarstvo, građevinarstvo, trgovina i ugostiteljstvo.

Naselja Općine Erdut su:

- ✚ Aljmaš - 605 stanovnika
- ✚ Bijelo Brdo - 1.961 stanovnika
- ✚ Dalj - 3.937 stanovnika
- ✚ Erdut - 805 stanovnika

Slika 2. Prikaz naselja Općine Erdut

Naselje Aljmaš smješteno na obroncima Daljske planine, na desnoj obali Dunava, u mikroregiji Erdutske kose, na nadmorskoj visini od 93 m. Naselje ima 605 stanovnika i prostire se na površini od 32,36 km², prosječne gustoće naseljenosti 20 st/km². Dijelovi naselja su zaseoci: Aljmaška Planina, Čauševac, Dravsko Ušće i Hrastovo Polje. Gospodarsku osnovu čine poljodjelstvo, stočarstvo, građevinarstvo, ugostiteljstvo, trgovina, turizam.

Naselje Bijelo Brdo smješteno je na obalama rukavca Stare Drave, u mikroregiji Erdutske kose, na nadmorskoj visini od 93 m. U naselju živi 1.961 stanovnika i prostire se na površini od 36,64 km², prosječne gustoće naseljenosti 58 st/km². Dijelovi naselja su zaseoci: Klisa Mala, Kestenjački rit, Vrtlog i Bijelo Brdo Planina. Gospodarsku osnovu čine poljodjelstvo, vinogradarstvo, stočarstvo, proizvodnja stočne hrane, proizvodnja tjestenine, ugostiteljstvo, trgovina, pržionica kave i obrti.

Naselje Dalj smješteno je na desnoj obali Dunava, u mikroregiji Erdutske kose, na nadmorskoj visini od 89 m. Naselje ima 3.937 stanovnika i prostire se na površini od 67,75 km², gustoća naseljenosti 69 st/km². Dijelovi naselja su: Banjkaš, Grabovac, Lipovača Daljska, Lovaš Daljski, Marinci, Mišino Brdo, Nizbrdice, Novi Dalj, Planina Daljska, Pogled, Poloj, Propast, Stari Dalj, Škilja, Šušnjar Daljski, Vodica i Zurilo. Gospodarsku osnovu čine poljodjelstvo, vinogradarstvo, stočarstvo (stočarska farma), trgovina i obrti (aluminijaska bravarija, vulkanizer, pilana.).

Naselje Erdut smješteno je na istočnim padinama Daljske planine uz rijeku Dunav, u mikroregiji Erdutske kose, na nadmorskoj visini od 152 m. Naselje ima 805 stanovnika i prostire se na površini od 30,64 km², prosječne gustoće naseljenosti 31 st/km². Dijelovi naselja su zaseoci: Ada, Erdut Mali, Erdut Novi, Erdutska Skela, Novi Prkos, Orašje Erdutsko, Oraški Put, Planina Erdutska, Podunavlje i Stari Prkos. Gospodarsku osnovu čine vinogradarstvo, vinarstvo, poljodjelstvo, stočarstvo, trgovina, ugostiteljstvo.

3.2. Gospodarenje otpadom na području Općine Erdut

Gospodarenje otpadom znači skupljanje, prijevoz, uporaba i zbrinjavanje otpada uključujući nadzor nad tim postupcima i naknadno održavanje lokacija zbrinjavanja, a obuhvaća i radnje koje poduzimaju trgovac ili posrednik.

Sakupljanje, odvoz i odlaganje otpada na području Općine Erdut

Organizirano sakupljanje i odvoz komunalnog otpada na području Općine Erdut obavlja Komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o. Dalj. Tako sakupljeni komunalni otpad odlaže se na odlagalište Petrovačka dola- Vukovar (odlagalištem upravljam komunalno poduzeće Komunalac d.o.o. iz Vukovara). Odvoz miješanog komunalnog otpada provodi se jedan put tjedno i to radnim danima: ponedjeljkom, utorkom, srijedom, četvrtkom i petkom prema definiranom rasporedu sakupljanja otpada. Papir i karton odvoze se iz kućanstava jednom

mjesečno, dok se plastika, metal, staklo i tekstil kao i papir i karton odlažu na za to predviđena mjesta- zelene otoke. Prikupljeni papir i karton iz plavih kanti odvozi se jednom mjesečno (drugi petak u mjesecu- u naseljima Aljmaš i Bijelo Brdo te četvrti petak u mjesecu- u naseljima Dalj i Dalj planina, Erdut), dok obrađeni organski otpad iz kompostera, građanima služi za vlastitu upotrebu u vrtovima.

Odvoz papira i kartona, plastike, stakla i metala sa zelenih otoka (iz Tablice 1.) obavlja komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o. Kako se Zakonom o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13) zabranjuje odlaganje glomaznog otpada na javnim površinama, navedenu vrstu otpada građani zbrinjavaju slanjem zahtjeva ovlaštenom skupljaču otpada koji je dužan odazvati se pozivu.

Mehanizacija koja se koristi na području Općine, od vozila koja su specifična i u trendu suvremenog skupljanja otpada, treba izdvojiti 2 kamiona (jedan je tipa: FARID, proizvođača IVECO, a drugi tipa: AYALKA, također proizvođača: IVECO) i autopodizači kontejnera.

Tablica 1. Popis zelenih otoka Općine Erdut po naseljima sa brojem lokacija

Naselje	Broj lokacija
Aljmaš	4
Bijelo Brdo	9
Dalj i Dalj Planina	14 + 2
Erdut	6
Ukupno	35

Posude i kontejneri za miješani komunalni otpad

Građani odlažu komunalni otpad u posude 120 l odnosno 240 l. Pojedine pravne osobe odlažu u kontejnere od 1.100 l.

Sustav posuda i kontejnera na javnim površinama za odvojeno sakupljanje

Na javnim površinama u Općini Erdut u 2016. godini postavljeno je 35 zelenih otoka sa kontejnerima od 1.100 l, 120 i 150 l i 5,5 m³ za papir i karton, plastiku, staklo, metal te 1,5 m³ za tekstil.

Zelene otoke (navedeni u Tablici 1.) prazni komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o. iz Dalja.

3.3. Količine i vrste otpada

Komunalni otpad

Komunalni otpad, prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 93/14), je otpad iz kućanstva, te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstva.

Ustupanje i obnova dotrajalih posuda u kućanstvima te sakupljanje i organizirani odvoz komunalnog otpada na području Općine Erdut u nadležnosti je komunalnog poduzeća „Čvorkovac“ d.o.o., Dalj.

Općina Erdut prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011.godine ima 7.308 stanovnika u 2.757 kućanstava. Prosječno kućanstvo ima 2,65 stanovnika.

- Količine otpada te sakupljanje i odvoz otpada

Uslugom organiziranog sakupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada obuhvaćeno je 2.414 kućanstava od ukupno 2.757 koliko ih je u Općini Erdut odnosno 76,67%. Ostalih 23,33% otpada na prazne, napuštene / iseljene kuće što je razlog opadajućeg broja naseljenih kućanstava unatrag nekoliko godina.

Organizirano sakupljanje i odvoz komunalnog otpada na području Općine Erdut obavlja komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o., Dalj i to jedan put tjedno (radnim danima: ponedjeljkom, utorkom, srijedom, četvrtkom i petkom) prema definiranom rasporedu sakupljanja otpada. Skupljeni komunalni otpad odlaže se na odlagalište Petrovačka Dola, Vukovar, a odlagalištem upravlja Komunalac d.o.o., Vukovar. Od 2016.g., Komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o. također odvozi i glomazni komunalni otpad iz domaćinstava.

Prikupljeni papir i karton iz plavih kanti odvozi se jednom mjesečno (drugi petak u mjesecu- u naseljima Aljmaš i Bijelo Brdo te četvrti petak u mjesecu- u naseljima Dalj i Dalj planina, Erdut), dok obrađeni organski otpad iz kompostera, građanima služi za vlastitu upotrebu u vrtovima. Odvojeno sakupljene vrste otpada (papir i karton, plastika, staklo, metal i tekstil) sa zelenih otoka odvozi komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o., Dalj na reciklažna dvorišta koja su prikazana u tablici 2.

Tablica 2. Lokacije odlagališta sakupljenog, razvrstanog otpada prema vrsti

Vrsta otpada	Lokacije odlaganja
Papir i karton	EKO-FLOR PLUS d.o.o., Oroslavje

Staklo	UNIJA PPAIR d.o.o., Osijek
Plastika	EKO-FLOR PLUS d.o.o., Oroslavje
Metal	DRAVA INTERNATIONAL d.o.o., Osijek
Tekstil	KAIROS d.o.o., Osijek
	KOMPIS, OBRT ZA PROIZVODNJU I USLUGE, Semeljci

Zahtjev za smanjenje biorazgradivog otpada na odlagalištu provedeno je kroz odvojeno sakupljanje papira i kartona u domaćinstvima, gospodarstvu i papira i kartona, plastike, metala i tekstila na zelenim otocima te kroz nabavu 2.066 kompostera na područje Općine Erdut. Odlaganjem biorazgradivog otpada u kompostere dobiva se kvalitetno prirodno gnojivo, smanjuje količina otpada na odlagalištu te sprječava stvaranje štetnih stakleničkih plinova.

Tablica 3. Količine ukupno sakupljenog komunalnog otpada u Općini Erdut od 2012.-2016. u tonama

Vrsta otpada	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Komunalni otpad / tona	2.066,68	1.738,83	1.683,20	1.611,64	1.613,74

Tablica 4. Količine sakupljenog komunalnog otpada prema vrstama u Općini Erdut u razdoblju od 2012.-2016. u tonama

Vrsta otpada	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Papir i karton / tona	3,60	14,10	17,40	39,32	42,19
Plastika / tona	14,20	12,05	0,66	0,02	0,04
Staklo / tona	34,28	32,00	0,98	1,78	0,00
Metal / tona	4,80	7,00	1,22	0,14	0,00
Tekstil / tona	-	-	-	-	0,284
Ukupno	56,88	65,15	20,26	41,26	42,51

Tablica 5. Broj kućanstava usluge sakupljanja i odvoza komunalnog otpada u zadnjih 5 godina u tonama

Godina	Kućanstva obuhvaćena sakupljanjem	Ukupna količina sakupljenog komunalnog otpada u tonama
--------	-----------------------------------	--

2012.	2.091,00	2.066,68
2013.	1.918,00	1.738,86
2014.	2.118,30	1.683,20
2015.	2.174,91	1.611,64
2016.	2.114,00	1.613,74

o Sastav otpada

Sastav komunalnog otpada mijenja se ovisno o sredini u kojoj nastaje i ovisi o mnogim čimbenicima, kao što su standard stanovništva, tip naselja, dostignuta razina komunalne higijene. Na području Općine Erdut prema ispitivanjima sastava otpada, sastav otpada je prikazan u Tablici 6. Najveći udio ima biorazgradivi otpad iz kuhinja i vrtova te papir i karton.

Tablica 6. Udio komponenti komunalnog otpada na području Općine Erdut

Komponenta komunalnog otpada	Udio %
Papir i karton	2,55
Plastika	0,01
Staklo	0,21
Metali	0,10
Guma	0,12
Drvo	0,00
Tekstil	0,01
Posebni otpad	0,00
Kuhinjski biootpad	97,00
Interni otpad	0,00
Koža i kosti	0,00
Prosijani ostatak	0,00

o Specifična količina komunalnog otpada po stanovniku

Analizirajući količine odloženog otpada od stalnog stanovništva i broja stalnih stanovnika obuhvaćenih organiziranim odvozom komunalnog otpada, procijenjena je specifična količina otpada po stanovniku (ukupno sakupljenog komunalnog otada u tonama x 1000 / broj stanovnika x 365 d ili 1 god) i prikazanja u tablici 7.

Tablica 7. Specifična količina otpada po stanovniku

2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
378,37 kg/st. godišnje	235,76 kg/st. godišnje	228,32 kg/st. godišnje	218,62 kg/st. godišnje	219,35 kg/st. godišnje
1,04 kg/st. po danu	0,65 kg/st. po danu	0,63 kg/st. po danu	0,60 kg/st. po danu	0,61 kg/st. po danu

Uz pridržavanje zakonskih obveza i uspostavljenim sustavom odvojenog sakupljanja, količina otpada koju treba odlagati, a nakon 2018. godine slati na obradu u Centar za gospodarenje otpadom, neće se povećati.

Građevni otpad

Otpad od obnove ili rušenja dotrajalih građevina, odnosno građenja novih, sadrži sve tvari i materijale koji se rabe u graditeljskim inženjerskim konstrukcijama. Vrste građevinskog otpada čine razni miješani iskopi, dijelovi armiranog i nearmiranog betona, stare cigle, crjepovi, ostale vrste pokrova, vapno, kamenje, šljunak i pijesak, kamene ploče, žbuka, gips, keramika, ostali laki građevinski materijali, metali, plastika i drvo.

Građevni otpad na području Općine Erdut odlaže se u kontejnere od 5,5 m³ koji su postavljeni u svakom naselju Općine i to četiri kontejnera po lokaciji. Pražnjenje i odvoz građevnog otpada obavlja komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o. koje takvu vrstu otpada zbrinjava na lokalnu depresiju u naselju Dalj. Zbrinuta količina građevnog otpada u 2016. godini prikazana je u Tablici 8.

Najzastupljeniji način gospodarenja građevnim otpadom još uvijek je odlaganje.

Tablica 8. Podaci po procjeni skupljenih količina građevnog otpada u 2015. i 2016. godini u tonama

Godina	Naziv odlagališta	Ukupno / tona	Odlagalište usklađeno: DA/NE	Mjesto
2015.	Lokalna depresija u Dalju	cca 700	NE	Dalj
2016.	Lokalna depresija u Dalju	cca 581	NE	Dalj

Ambalažni otpad

U posljednjih dvadesetak godina neprestano raste količina ambalažnog otpada. Procjenjuje se da se na prostoru Općine Erdut danas proizvodi u prosjeku oko 80 kg/st. godišnje ambalažnog otpada.

Opasni otpad

Opasni otpad, prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 93/14), je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava.

U Općini Erdut nedostaje infrastruktura potrebna za zbrinjavanje opasnog otpada te se ne evidentiraju nastale količine opasnog otpada. Također, podaci o izdvajanju, zbrinjavanju opasnog otpada od ostalog otpada nisu poznati Općini.

Električni i elektronički otpad

Električni i elektronički otpad prikuplja i zbrinjava ovlaštena tvrtka „MetaL zec“ d.o.o. iz Iloka koja odvoz obavlja po pozivu građana. Općina Erdut nema konkretne podatke o sakupljenim i zbrinutim količinama navedene vrste otpada.

Otpad od tinti i tonera

Otpad od tinti i tonera prikuplja i zbrinjava ovlaštena tvrtka „Kairos“ d.o.o. iz Osijeka po pozivu građana i pravnih subjekata. Općina Erdut nema konkretne podatke o sakupljenim i zbrinutim količinama navedene vrste otpada.

Otpad od kemijskih sredstava

Otpad od kemijskih sredstava namijenjenih poljoprivredi (plastične boce i vrećice) korisnici vraćaju ovlaštenom prodavaču. Općina Erdut nema konkretne podatke o sakupljenim i zbrinutim količinama navedene vrste otpada.

Otpadne gume

Otpadne gume prikupljaju i odvoze na obradu ovlašteni skupljači. Općina Erdut nema konkretne podatke o sakupljenim i zbrinutim količinama navedene vrste otpada.

Otpadna vozila

Prikupljanje otpadnih vozila obavljaju registrirana poduzeća za skupljanje, obradu i promet sekundarnim sirovinama, a odlaganje je moguće u reciklažnom dvorištu na području Osječko-baranjske županije. Općina Erdut nema konkretne podatke o sakupljenim i zbrinutim količinama navedene vrste otpada.

Otpadna jestiva ulja

O nastalim količinama otpadnog jestivog ulja na području Općine Erdut nema konkretnih podataka.

Otpadna mineralna ulja

O nastalim količinama otpadnog mineralnog ulja na području Općine Erdut nema konkretnih podataka.

EE otpad

O nastalim količinama EE otpada na području Općine Erdut nema konkretnih podataka. Tvrtke za skupljanje, obradu i promet sekundarnim sirovinama ili ovlaštene koncesionari skupljaju manje količine tog otpada nastalog u domaćinstvima i gospodarstvu te ih dijelom predobrađuju i izvoze.

Medicinski otpad

Za područje Općine Erdut nema konkretnih podataka o količinama medicinskog otpada. Ljekarne su te koje prikupljaju navedenu vrstu otpada.

4.3. Projekcija količina otpada za razdoblje 2017. – 2022. godine

Za projekciju količina otpada koji će nastajati do 2022.godine, potrebno je poznavati osnovne značajke prostora obuhvaćenog organiziranim sakupljanjem i odvozom otpada. Na procjenu utječe promjena broja stanovnika, prirodni prirast stanovništva, povećanje životnog standarda i struktura i razvoj gospodarstva.

Ulazni podaci korišteni za procjenu količina komunalnog otpada za razdoblje do 2022. su:

- prosječna godišnja količina skupljenog miješanog komunalnog otpada po stanovniku je 220,2 kg/st. godišnje,
- prosječna dnevna količina skupljenog miješanog komunalnog otpada po stanovniku je 0,71 kg/st. po danu,
- predviđa se pad broja stanovništva po prosječnoj godišnjoj stopi od 0,09% (prema popisu stanovništva od 2001. i 2011. godine),
- specifična količina komunalnog otpada smanjit će se po prosječnoj godišnjoj stopi od 0,5 %,
- do 1. siječnja 2020. godine osigurat će pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje papira, plastike, stakla i metala iz kućanstava u minimalnom udjelu od 50% mase otpada, te neopasnog građevnog materijala u minimalnom udjelu od 70% mase otpada.

U Tablici 9. prikazane su procijenjene količine otpada u Općini Erdut za razdoblje od 2017. do 2022. godine u tonama.

Tablica 9. *Predviđeno kretanje stanovništva i količine miješanog komunalnog otpada na području Općine Erdut za razdoblje 2017.-2022.*

Godina	Broj stanovnika	Količina otpada / kg/st. godišnje	Ukupna količina komunalnog otpada / tona
2017.	7.269	221,3	1608,6
2018.	7.262	219,1	1591,1
2019.	7.256	218,0	1581,8
2020.	7.249	216,9	1572,3
2021.	7.243	215,8	1563,0
2022.	7.236	214,7	1553,6

5. Postojeće i planirane građevine i uređaji za gospodarenje otpadom

5.1. Podaci o postojećim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom

Na području Općine Erdut nema građevina niti uređaja za gospodarenje otpadom.

5.2. Podaci o planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom

Prema članku 35. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13), jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području, a na kojima bi se stanovništvu omogućilo odlaganje pojedinih vrsti otpada. Stoga je na prostoru Općine Erdut potrebno izgraditi reciklažno dvorište i na taj način, stanovništvu bi se osigurala mogućnost besplatnog odlaganja otpada, a ujedno bi se izbjeglo nekontrolirano odlaganje otpada na divljim odlagalištima.

Općina Erdut je izradila projektnu dokumentaciju za izgradnju i opremanje reciklažnog dvorišta, za što je odobreno sufinanciranje od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te je realizacija i dovršenje projekta planirano tijekom 2017.godine.

Pravilnikom o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 23/14, 51/14, 121/15, 132/15) definirani su tehničko-tehnološki uvjeti kojima moraju udovoljavati reciklažna dvorišta.

Reciklažno dvorište u svom radu mora udovoljiti sljedećim uvjetima:

1. mora biti označeno sukladno ovome Pravilniku,
2. mora biti opremljeno odgovarajućom vagom,
3. mora biti opremljeno video nadzorom ukoliko se u reciklažnom dvorištu obavlja trgovanje otpadom,
4. mora udovoljavati uvjetima propisanim člankom 5. stavkom 1. točkama 1., 3., 4., 6., 8., 10. i 11., člankom 5. stavkom 2. i člankom 9. ovoga Pravilnika, s time da oznaka na primarnom spremniku ne mora sadržavati naziv proizvođača otpada.

Na glavnom ulazu u Reciklažno dvorište mora biti istaknuta oznaka koja mora sadržavati sljedeće podatke:

- RECIKLAŽNO DVORIŠTE,
- SKRAĆENI NAZIV TRGOVAČKOG DRUŠTVA ILI OBRTA,
- BROJ UPISA U OČEVIDNIK RECIKLAŽNIH DVORIŠTA,
- RADNO VRIJEME.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je osigurati da je izvan radnog vremena reciklažnog dvorišta onemogućen pristup neovlaštenim osobama na lokaciju reciklažnog dvorišta i pristup otpadu te je dužna osobi koja radi u reciklažnom dvorištu osigurati pisane i ovjerene upute o postupanju u vezi:

1. zaprimanja otpada, uključujući i provjeru vrste otpada, vaganje i utvrđivanje prava korisnika na besplatno korištenje usluga reciklažnog dvorišta,
2. provjere funkcionalnih svojstava pojedinih spremnika,
3. čišćenja i uklanjanja rasutog i/ili razlivenog otpada, odnosno otpada kojeg nije dopušteno zaprimiti u reciklažnom dvorištu,
4. postupanja u slučaju izvanrednih događaja.

Osoba koja zaprima otpad u reciklažnom dvorištu dužna je razvrstati zaprimljeni otpad odvojeno po vrsti, svojstvu i agregatnom stanju u odgovarajućim spremnicima.

Prema navedenim tehničko-tehnološkim uvjetima kojima moraju udovoljavati reciklažna dvorišta, mora biti izgrađeno i reciklažno dvorište u Općini Erdut.

Popis otpada kojega je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimiti definiran je u Dodatku III Pravilnika.

Tablica 10. *Popis otpada prema Dodatku III Pravilnika o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 23/14, 51/14, 121/15 132/15)*

NAZIV	VRSTA	OPIS
problematični otpad	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikje
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25*
	20 01 27*	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	deterdženti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksici i citostatici
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01, 16 06 02 ili 16 06 03 i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23, koja sadrži opasne komponente
	20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari
	16 05 04*	plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvari
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima	
15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom	
otpadni papir	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža

	20 01 01	papir i karton
otpadni metal	15 01 04	metalna ambalaža
	20 01 40	metali
otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
otpadna plastika	15 01 02	plastična ambalaža
	20 01 39	plastika
otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil
krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
boje	20 01 28	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*
deterdženti	20 01 30	deterdženti koji nisu navedeni pod 20 01 29*
lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*
baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*
električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*
građevni otpad iz kućanstva	17 01 01	Beton
	17 01 02	Cigle
	17 01 03	Crijep / pločice i keramika
	17 04 11	Kabelski vodiči koji nisu navedeni pod 14 04 10*
	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest
	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari
	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*
	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 01*	građevinski materijali na bazi gipsa onečišćeni opasnim tvarima
	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*
ostalo	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari
	08 03 18	otpadni tiskarski toneri koji nisu navedeni pod 08 03 17*

	16 01 03	otpadne gume
	18 01 01	oštri predmeti (osim 18 01 03*)

6. Popis i status sanacije neuređenih odlagališta

U Strategiji gospodarenja otpadom („Narodne novine“ br. 130/05), odlagališta su grupirana prema kategorijama, odnosno pravnom statusu, veličini, vrstama odloženog otpada, stanju aktivnosti, utjecaju na okoliš i opremljenosti. Prema tome, postoje legalna odlagališta, odlagališta otpada u postupku legalizacije, službena odlagališta, dogovorna odlagališta i divlja odlagališta otpada.

Legalna odlagališta otpada su građevine za (trajno) odlaganje otpada, predviđene odgovarajućim prostorno-planskim dokumentima (županijskim, gradskim/općinskim) i sagrađene u skladu s važećim propisima, a rade uz odobrenje nadležnog tijela lokalne uprave i samouprave na temelju provedene procjene o utjecaju na okoliš te ishodenih dozvola – lokacijske, građevinske i uporabne.

Odlagališta otpada u postupku legalizacije su građevine za (trajno) odlaganje otpada, predviđene odgovarajućim prostorno-planskim dokumentima (županijskim, gradskim/općinskim) za koja je započeo, ali još nije dovršen postupak procjene utjecaja na okoliš, odnosno, ishodenje potrebnih dozvola – lokacijske i građevinske, a za nova odlagališta i uporabne dozvole.

Službena odlagališta otpada su, uglavnom, veći neuređeni prostori za (trajno) odlaganje otpada, predviđeni odgovarajućim prostorno-planskim dokumentima (županijskim, gradskim/općinskim), za koja nije proveden postupak procjene utjecaja na okoliš niti raspolažu ijednom od neophodnih dozvola (lokacijskom, građevinskom, uporabnom), a rade na temelju rješenja ili odluke nadležnog tijela lokalne uprave i samouprave te su u sustavu službeno organiziranog dovoza otpada ovlaštenih komunalnih poduzeća.

Dogovorna odlagališta otpada su, uglavnom, neuređeni manji prostori za odlaganje otpada koji nisu predviđeni odgovarajućim prostorno-planskim dokumentima (županijskim, gradskim/općinskim) i za koje nije proveden postupak procjene utjecaja na okoliš. Ona ne raspolažu nijednom od neophodnih dozvola (lokacijskom, građevinskom, uporabnom), ali

djeluju uz znanje ili u dogovoru s tijelom nadležne lokalne samouprave. Uglavnom nisu u sustavu službeno organiziranog dovoza otpada ovlaštenih osoba.

„Divlja“ odlagališta otpada- smetlišta su manji neuređeni prostori koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani bez prethodnog znanja tijela lokalne samouprave. Ne raspolažu nikakvim dokumentima relevantnim za njihovo djelovanje (SUO, dozvole) niti posjeduju rješenje ili formalnu odluku tijela lokalne samouprave, a otpad uglavnom individualno, dovoze građani. Osim navedenih, u Hrvatskoj postoji mnogo veći broj sličnih površina onečišćenih otpadom.

Prema Zakonu o održivom gospodarenju („Narodne novine“ br. 93/14), jedinice lokalne (regionalne) samouprave dužne su osigurati uklanjanje i zbrinjavanje otpada kojeg je nepoznata osoba odložila na njihovom području.

Provedbu obveza jedinica lokalne samouprave osigurava komunalni redar mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje otpada odbačenog u okoliš što uključuje i uklanjanje naplavljenog morskog otpada. Navedene mjere uključuju:

- uspostavu sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- uspostava sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
- provedbu redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada,
- druge mjere sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

Kako bi se provele mjere, komunalni redar rješenjem naređuje vlasniku, odnosno posjedniku nekretnine, ako vlasnik nije poznat, na kojem je nepropisno odložen otpad uklanjanje tog otpada odnosno osobi koja sukladno posebnom propisu upravlja određenim područjem, ako je otpad odložen na tom području. Rješenjem se određuje: lokacija odbačenog otpada, procijenjena količina otpada, obveznik uklanjanja otpada, te obveza uklanjanja otpada predajom ovlaštenoj osobi za gospodarenje tom vrstom otpada u roku koji ne može biti duži od 6 mjeseca od dana zaprimanja rješenja. Ako komunalni redar utvrdi da obveza određena rješenjem nije izvršena, jedinica lokalne samouprave je dužna osigurati uklanjanje tog otpada predajom ovlaštenoj osobi za gospodarenje tom vrstom otpada.

Jedinica lokalne samouprave ima pravo na naknadu troška uklanjanja otpada od vlasnika, odnosno posjednika nekretnine, ako vlasnik nije poznat, odnosno od osobe koja, sukladno posebnom propisu, upravlja određenim područjem, na kojem se otpad nalazio.

Način provedbe mjera uređuje se odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada, koja se odmah po donošenju dostavlja Ministarstvu, te objavljuje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.

Prema gore navedenom Zakonu, nakon 31. prosinca 2017. godine zabranjeno je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu, te bi sva postojeća odlagališta trebala biti sanirana do kraja 2018. godine. Sukladno zahtjevima zakonske regulative Republike Hrvatske, bilo koje odlagalište otpada mora se sanirati na način da nakon provedbe postupka sanacije smanje ili u potpunosti uklone štetni utjecaji otpada (emisije u zrak, vodu i tlo).

Sanacija gore navedenih divljih odlagališta provedena je u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Do 2017. godine sanirana su sva „divlja“ odlagališta otpada na području Općine Erdut „ex situ“ metodom.

Postupkom sanacije bile su obuhvaćene lokacije:

- „Divlje“ odlagalište „Dolača“ i „Krotlanova rupa“ u Erdutu,
- „Divlje“ odlagalište „Lije“ u Bijelom Brdu,
- „Divlje“ odlagalište Kod cigana,
- „Divlje“ odlagalište uz rijeku Dunav u Dalju,
- „Divlje“ odlagalište u Ulici Zlatnoj u Aljmašu,
- „Divlje“ odlagalište kod Erdutske kule i „Orašje-Rit“ u Erdutu,
- „Divlje“ odlagalište u ulici Željezničkoj u Bijelom Brdu,
- „Divlje“ odlagalište „Bogaljevci“ i „Staro odlagalište“ u Dalju,
- „Divlje“ odlagalište uz rijeku Dravu i divlje odlagalište „Pnićeva skela“ u Bijelom Brdu.

Na lokalnu depresiju u Dalju odlaže se građevni otpad. Postojanje ovoga odlagališta je u izravnoj funkciji sprječavanja pojave novih divljih odlagališta. Izgradnjom reciklažnog dvorišta u Dalju do kraja 2017. godine, građevni otpad se više neće odlagati na lokalnu depresiju u Dalju koja će biti sanirana u skladu sa zakonskom regulativom. Jedinica lokalne samouprave je dužna na svom području u prostornim planovima odrediti dostatan broj lokacija odnosno najmanje jednu odgovarajuću zonu u kojoj se može izgraditi reciklažno dvorište za građevni otpad.

Na području Općine Erdut tijekom godine nastanu manje divlje deponije koje se kontinuirano čiste te se po čišćenju istih postavlja tabla sa tekstom: „ZABRANJENO ODLAGANJE SMEĆA“.

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi mjera, podnijeti predstavničkom tijelu te jedinice do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. Na temelju izvješća, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je donijeti odluku o provedbi posebnih mjera sprječavanja odbacivanja otpada u odnosu na lokacije na kojima je u više navrata utvrđeno nepropisno odbacivanje otpada. Sredstva za provedbu mjera osiguravaju se iz proračuna jedinice lokalne samouprave.

7. Mjere za ostvarivanje ciljeva Plana gospodarenja otpadom

Planom gospodarenja otpadom Osječko-baranjske županije definirane su mjere za sprječavanje i smanjivanje nastajanja otpada.

Smanjenje količina otpada, kao i opasnih svojstava otpada može se postići na više načina, a najvažniji su:

- sprječavanje nastajanja pojedinih vrsta i količina otpada,
- sprječavanje da se u proizvod za tržište ugrađuju štetni sastojci,
- sprječavanje miješanja raznih vrsta materijala pri proizvodnji novih roba za tržište koji onemogućava da se otpadni materijal koristi za ponovnu upotrebu.

Prioritet svakog cjelovitog sustava gospodarenja otpadom treba biti sprječavanje nastanka otpada. Suština izbjegavanja nastanka otpada sadržana je u izreci: „Najbolji otpad je onaj, koji uopće ne nastane“. Pod tim se podrazumijeva činjenica, da otpad koji se izbjegne ne oštećuje čovjekovo zdravlje i okoliš i ne troše se sredstva za njegovu obradu i/ili odlaganje. Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište „povoljnih“ vrsta proizvoda te ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača mogu se smanjiti količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti.

Osnovne mjere za izbjegavanje nastajanja otpada mogu se svesti na:

1. Izbjegavanje otpada u proizvodnji:
 - razvojem tehnologija koje ne stvaraju otpad,
 - otpad vraćati u vlastitu proizvodnju,
 - otpad upućivati na recikliranje i koristiti u drugim proizvodnim procesima,
 - proizvoditi robu koja nakon upotrebe ima manje otpada kojeg treba obraditi,
 - pri proizvodnji za tržište izbjegavati oblikovanje proizvoda s pretjeranom količinom i štetnosti otpada,

- proizvod na tržište davati u najnužnijoj ambalaži,
 - koliko je to moguće, proizvode ne pakirati u ambalažu koja služi za jednokratnu upotrebu, a nakon toga se odbacuje kao otpad.
2. Ponašanje potrošača:
- da ne kupuju proizvode koji se ne mogu reciklirati,
 - da pri kupovanju izbjegavaju robu u jednokratnoj ambalaži, odnosno da pri kupovanju robe preferiraju povratnu ambalažu,
 - da smanje korištenje plastičnih vrećica i slične ambalaže i dr.
3. Edukacija:
- koristiti medije i obrazovne institucije za edukaciju proizvođača i potrošača o mogućim načinima izbjegavanja nastanka otpada i/ili njegovog mogućeg smanjenja,
 - stimulacija i kažnjavanje.

Preporuka mjera za izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada u Općini Erdut

U okviru tehničkih i gospodarstvenih mogućnosti Općina treba poticati provođenje svih mjera koje su u njezinoj nadležnosti za izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada te poticati i provoditi edukaciju.

Kod primjene reda prvenstva gospodarenja otpadom nadležna tijela državne vlasti, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima koje obavljaju djelatnosti u vezi s okolišem i pravne osobe koje prema posebnim propisima obavljaju poslove zaštite okoliša:

1. poduzimaju mjere kojima se potiču rješenja koja nude najbolji ishod za okoliš što može uključivati i prilagodbu reda prvenstva za gospodarenje određenom vrstom otpada ako je to opravdano rezultatima analize životnog ciklusa ukupnih učinaka stvaranja i gospodarenja tom vrstom otpada,
2. uzimaju u obzir opća načela zaštite okoliša – načelo predostrožnosti i načelo održivosti, te tehničku izvedivost i ekonomsku održivost i zaštitu resursa, kao i ukupne učinke na okoliš, ljudsko zdravlje, gospodarstvo i društvo u skladu sa člankom 9. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13.),
3. uzimaju u obzir da povećani troškovi koji mogu nastati primjenom reda prvenstva gospodarenja otpadom u usporedbi s drugim načinom postupanja s otpadom ne budu nerazmjerni te da postoji tržište za dobivene materijale ili energiju ili da se takvo tržište može oformiti.

7.1. Prevencija nastajanja otpada

Prevencija nastajanja otpada podrazumijeva poduzimanje različitih mjera kako bi se nastajanje otpada svelo na najmanju moguću razinu, te taj skup mjera predstavlja najpovoljniju metodu za rješavanje problema otpada.

Planom se predviđa poduzimanje preventivnih aktivnosti na smanjivanju nastajanja otpada:

- zakonskim djelovanjem na poslovne subjekte s ciljem primjena mjera za smanjivanje nastajanja otpada,
- provođenjem sustavne edukacije,
- promotivnim akcijama s ciljem edukacije i utjecaja na promjenu ponašanja.

Prevencija nastajanja otpada postiže se i strogim izbjegavanjem nastanka otpada kroz izbjegavanje upotrebe opasnih tvari, te izbjegavanje upotrebe pojedinih materijala ili upotrebe energije u proizvodnji, potrošnji i distribuciji.

Smanjivanje količina otpada uz preventivne mjere uključuje i mjere gospodarenja otpadom kao što je uporaba otpada u energetske svrhe.

Kao preventivne mjere za smanjenje otpada moguće je koristiti:

- postupno izbacivanje ili zamjena tvari/materijala/proizvoda koji su nepoželjni u tokovima otpada, temeljem odgovarajućih zakonskih propisa ili dobrovoljno,
- uvođenje sustava pologa i povrata kako bi se otpad umjesto na odlaganje usmjerilo prema ponovnoj uporabi (ambalažni otpad),
- uračunavanje cijene zbrinjavanja otpada u cijenu novog proizvoda,
- stimuliranje kupovine ekološki prihvatljivih proizvoda,
- promicanje načela čistije proizvodnje u industriji, uz poticanje potvrđivanja sustava upravljanja okolišem (EMS, ISO 14001), označavanja ekološki povoljnih proizvoda.

Smanjivanje količina otpada može se postići i mjerama kao što je razvitak tržišta za materijale koji se mogu reciklirati u smislu poticanja potražnje za takvim materijalima, uvođenja novih proizvoda od recikliranog materijala ili s povećanim udjelom takvog materijala.

Izdvajanje otpada na mjestu nastanka, prije mogućeg miješanja s ostalim komponentama komunalnog otpada naziva se primarna reciklaža ili "in situ" reciklaža gdje se izdvajaju iskoristivi dijelovi otpada na mjestu nastajanja, tj. stanovnici sami sortiraju u posebnim kontejnerima ili vrećama, ili donose na posebne platoe, kao što su zeleni otoci ili reciklažna dvorišta. Ovaj način odvojenog sakupljanja otpada na mjestu nastanka ima niz prednosti, jer se odvija u neposrednoj blizini nastanka otpada, smanjuje se kontaminacija životnog prostora, sirovine su kvalitetnije, jer imaju manje nečistoća, reduciraju se troškovi transporta i odlaganja, prikupljeni materijali se mogu direktno plasirati na oporabu i reciklažu.

Primarna reciklaža zauzima posebno mjesto u IVO konceptu (Izbjegavanje – Vrednovanje – Odlaganje), jer osim izdvajanja korisnih podrazumijeva izdvajanje i štetnih komponenti komunalnog otpada, kako bi se u konačnici smanjio štetan potencijal preostalog dijela komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima.

Smanjenje odloženog miješanog komunalnog otpada postiže se naplatom komunalne naknade po količini preuzetog otpada. Podjelom posuda za selektivno prikupljanje otpada i uređenjem reciklažnog dvorišta stanovništvu omogućuje se izdvajanje korisnog otpada. S obzirom da Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost nepovratnim sredstvima sufinancira nabavku komunalne opreme, spremnika za posebne kategorije otpada, izgradnju zelenih otoka i/ili reciklažnih dvorišta, Općina Erdut je iskoristila navedene pogodnosti i trenutno je u fazi izgradnje i opremanja reciklažnog dvorišta u Dalju čija se izgradnja planira do kraja 2017.godine. U suradnji s Fondom, također se planira i provođenje aktivnosti daljnjeg razvrstavanja otpada na mjestu njegovog nastanka nabavljanjem vreća za sakupljanje PET ambalaže.

Proizvodni i rudarski otpad spada u inertan otpad, te uz zahvate u tehnološkom procesu može se postići smanjivanje količina uz prihvatljive troškove primjenom načela čistije proizvodnje. Predviđa se odvojeno prikupljanje istovrsnog otpada pogodnog za recikliranje i ponovnu uporabu, iskorištavanje korisnog/prihvatljivog otpada u drugim proizvodnim granama industrije te zbrinjavanje mulja iz uređaja za pročišćavanje industrijskih otpadnih voda, ovisno o vrsti mulja i tehnološkom procesu.

Poljoprivredni i šumarsko-drveni otpad u pravilu nastaje u značajnim količinama, ali uz poticanje izbjegavanja nastanka i smanjivanja količine kao i unapređivanjem sustava prikupljanja i iskorištavanja poljoprivrednog i šumarsko-drvnog otpada na mjestu nastanka, iskorištavanjem gnojovke iz stočarstva, ova vrsta otpada neće se dovoziti u centar, osim u slučaju korištenja otpada za sustav grijanja.

Otpadna ambalaža jedan je od najefikasnijih doprinosa smanjivanju nastajanja otpada. Reciklažom ambalažnog otpada rasterećuju se odlagališta, smanjuju emisije i štede prirodne sirovine. Smjernice za zbrinjavanje ambalažnog otpada su sljedeće:

- smanjivanje nastanka ambalažnog otpada,
- promjena dizajna u cilju smanjenja ambalaže,
- poticanje ponovne upotrebe, recikliranja i drugih načina uporabe,
- strogo ograničenje i prestanak konačnog odlaganja ambalažnog otpada,
- uvođenje naknada za proizvođače i uvoznike radi organiziranja sustava prikupljanja, obrađivanja i zbrinjavanja ambalažnog otpada.

Potrebno je unaprijediti i analizirati postojeći sustav gospodarenja otpadom ambalažom. Ova mjera uključuje Ova mjera uključuje identifikaciju obveznika plaćanja naknade i analizu postojećeg sustava gospodarenja otpadom ambalažom kojoj je cilj ocijeniti sustav, utvrditi nedostatke i rizike, te dati preporuke za unaprjeđenje sustava. Analiza treba uključiti praćenje podataka o ambalaži stavljenoj na tržište kao i podatke o učinkovitosti uporabe (recikliranja).

Opasni otpad je prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 93/14) u nadležnosti Vlade Republike Hrvatske. Prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 03/17) potrebno je unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom analiziranjem postojećih i potrebnih kapaciteta za obradu opasnog otpada. Ova mjera uključuje izradu studije izvedivosti koja će analizirati postojeće kapacitete za obradu opasnog otpada i utvrditi potrebne dodatne kapacitete.

Otpadne gume se u skladu s Pravilnikom o gospodarenju otpadnim gumama („Narodne novine“ br. 113/2016) zbrinjavaju putem koncesije. Uvedene su posebne naknade na Odredbe Pravilnika primjenjuju se na sve vrste novih ili rabljenih guma, te gumenih gusjenica koje se u kućanstvu ili u registriranoj osobi koriste za prijevoz i prijenos tvari, predmeta i osoba, uključujući obavljanje radova, te na otpadne gume od tih proizvoda. U gospodarenju otpadnim gumama mora se osigurati odvojeno sakupljanje i obrada svih otpadnih guma u skladu s propisima, a radi korištenja njihovih vrijednih svojstava kao i radi smanjenja na najmanju moguću mjeru štetnih učinaka od otpadnih guma na ljudsko zdravlje i okoliš.

Sustavom gospodarenja otpadnim elektroničkim i električnim uređajima i opremom dosegnut je cilj od 4 kg sakupljenog EE otpada po stanovniku, te su ostvareni ciljevi uporabe i recikliranja. Do 2020. Potrebno je ostvariti godišnje prikupljanje 65% ukupne mase stavljene na tržište ili 55 % sakupljenog EE otpada. S ustav gospodarenja EE opremom je dosta

razvijen, te je potrebno poboljšati sustav u smislu kontrole i uključivanja svih obveznika plaćanja naknade.

Prilikom uspostave sustava gospodarenja otpadnim muljem treba voditi računa o redu prvenstva gospodarenja otpadom, slijedom čega se mora razmotriti materijalna oporaba i primjena na površinama pogodnima za primjenu mulja. Kako bi se odredile vrste pogodnih površina, njihove lokacije i kapaciteti potrebno je izraditi Akcijski plan za korištenje mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na pogodnim površinama. Prilikom definiranja pogodnih površina potrebno je voditi računa o ograničenjima mogućnosti korištenja na poljoprivrednom zemljištu u poljoprivrednoj proizvodnji odnosno potrebno je regulirati kriterije mogućeg korištenja za površine odnosno kulture koje nisu u sustavu proizvodnje hrane, uz zabranu korištenja u ekološkoj i integriranoj proizvodnji sukladno posebnim propisima. Otpadni mulj nastao pročišćavanjem otpadnih voda može se koristiti u poljoprivredi samo ukoliko je prethodno kompostiran, digestiran, odnosno stabiliziran i ukoliko je sadržaj teških metala i ostalih štetnih tvari u skladu sa zahtjevima Pravilnika o zaštiti poljoprivrednog tla od onečišćenja („Narodne novine“ br. 09/14) i Pravilnika o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi („Narodne novine“ br. 38/08).

Otpad životinjskog podrijetla u Županiji treba organizirati sustav sakupljanja u rashladnim komorama i rashladnim objektima privremenih skladišta te njihov odvoz u kafileriju od strane ovlaštenog sakupljača.

U sustavu gospodarenja otpadnim mazivim i jestivim uljima potrebno je intenzivirati sakupljanja ove vrste otpada i unaprijediti kontrolu sakupljanja i predaje ovlaštenim oporabiteljima. Dodatni kapaciteti za oporabu jestivog ulja biti će osigurani kroz razvoj sustava za biološku obradu otpada (postrojenja za kompostiranje i bioplinska postrojenja).

Otpadne baterije i akumulatori moraju se zasebno sakupljati na reciklažnim dvorištima uz posebnu pažnju. Također je predviđeno poticanje potrošača da odlažu otpadne baterije i akumulatore na mjestima određenim za preuzimanje.

Sustav gospodarenja otpadnim tekstilom i obućom potrebno je analizirati i nedostatak pouzdanih i cjelovitih podataka o količinama proizvedenog tekstilnog otpada i otpadne obuće kao i podataka o raspoloživim kapacitetima i tehnologijama za obradu ove vrste otpada.

Za razvoj učinkovitijeg sustava gospodarenja medicinskim otpadom potrebno je unaprjeđenje praćenja toka ove vrste otpada i osiguranje cjelovitih podataka. Također je potrebno unaprjeđenje postojećeg organizacijskog rješenja vezano za sakupljanje i obradu

medicinskog otpada, a koje se osobito odnosi na razvoj kvalitetnijeg rješenja za obradu potencijalno infektivnog otpada.

Sustav gospodarenja građevnim otpadom ima za cilj do 01.01.2020. godine putem nadležnih institucija osigurati pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje i druge načine materijalne uporabe, uključujući postupke zatrpavanja i nasipavanja, u kojim se otpad koristi kao zamjena za druge materijale, neopasnog građevnog otpada u minimalnom udjelu od 70% mase otpada, a da bi se navedeni cilj ostvario potrebno je provesti mjere izrade akcijskog plana za odvojeno prikupljanje i recikliranje građevinskog otpada te izgradnju i opremanje reciklažnih dvorišta za građevinski otpad.

Primarna reciklaža ili odvojeno sakupljanje otpada na mjestu nastanka jedan je od najvažnijih segmenata u programu Cjelovitog rješenja gospodarenja otpadom. Da bi se isto provelo svaki grad i općina trebaju izraditi Projekt primarne reciklaže i izdvajanje štetnih tvari koji treba odrediti obim sustava, organizaciju, namjenu izdvojeno sakupljenih tvari, kao i dati preciznu dinamiku realizacije. Dinamika realizacije treba sadržavati vrstu i količinu neophodne opreme, potrebne objekte i vozila te dati okvirni paket za edukaciju stanovništva

7.2. Edukacija i informiranje

U postizanju ciljeva sakupljanja svih vrsta otpada, ključnu ulogu igra i izobrazba i informativne aktivnost. Općina Erdut putem vlastitih stranica obavlja kontinuirano informiranje stanovništva u gospodarenju otpadom. U školama se provodi i još efikasnije će se provoditi dodatna edukacija učenika na temu gospodarenja otpadom kako bi stekli pozitivne obrasce ponašanja s ciljem gospodarenja otpada.

U cilju smanjenja i sprječavanja nastanka otpada planira se izrada edukativnih materijala i provedba edukacije koja će pridonijeti razvijanju ekološke svijesti svih građana i promicanju razvrstavanja otpada u domaćinstvima, vrtićima, školama, svim poslovnim i gospodarskim subjektima. U Općini Erdut obavljeno je u suradnji s komunalnim poduzećem „Čvorkovac“ d.o.o. i niz edukacija u osnovnim školama, te u okviru rada udruga putem projektne aktivnosti. Komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o. izradilo je web stranicu na kojoj građani mogu dobiti sve informacije vezane za gospodarenje otpadom, upoznati se s planovima odvoza otpada, educirati se vezano za izdvajanje otpada, te pripremu za odvoz glomaznog otpada. Komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o. redovito ažurira svoje stranice tako da građani mogu na vrijeme dobiti sve informacije vezane za gospodarenje otpadom. Obavješćavanja vezano za sve aktivnosti gospodarenja otpadom provode se i putem medija

– lokalnog radija, tiska, web portala. Nadalje je potrebno provoditi sustavnu edukaciju, izradu promidžbenih i edukacijskih materijala, kontinuirano obavještavati javnost o svim aktivnostima vezanim za okoliš, kreirati informacije i ekološke poruke u suradnji sa školama, ustanovama i tvrtkama i sl., a sve s ciljem poticanja svakog pojedinca u društvu na smanjivanje i sprečavanje nastanka otpada te pravilno postupanje s otpadom.

Ciljne skupine sa stajališta provedbe Plana mogu biti stanovnici Općine Erdut, mali i veliki proizvođači proizvodnog otpada, stanovnici koji žive u neposrednoj blizini odlagališta otpada ili neke druge građevine za gospodarenje otpadom koja se tek treba izgraditi, gospodarstvo, odgojno-obrazovne ustanove, sredstva javnog informiranja, političke stranke i nevladine udruge, budući investitori i osobe koje utječu na stvaranje javnog mišljenja.

Prijedlog mjera za ostvarivanje ciljeva

1. Provoditi sustavnu i trajnu edukaciju po horizontalnoj i vertikalnoj liniji društva, odnosno odgoj i obrazovanje svih društvenih skupina. Pritom je posebno važno sustavno i cjelovito osposobljavati djelatnike lokalne uprave i samouprave za donošenje razvojnih odluka vezanih uz gospodarenje otpadom, zaštitu okoliša i održivi razvoj te za kvalitetno komuniciranje s javnošću u procesima odlučivanja.
2. Razvijati programe izobrazbe za sve ciljne skupine te istraživati najdjelotvornije metode u odgoju i obrazovanju za okoliš i primjenjivati ih.
3. Provoditi trajnu komunikaciju s javnošću te u tom smislu cjelovito, točno i pravodobno informirati o stanju okoliša i svim aktivnostima, kao i učincima na području gospodarenja otpadom, zaštite okoliša i održivog razvoja.
4. Provoditi kontinuiranu promidžbu s ciljem smanjivanja nastanka otpada u proizvodnji i potrošnji te mobilizirati znanje, iskustvo i medije za prijenos pouzdanih informacija i ključnih poruka o pitanjima vezanim za održivi razvoj.
5. Osigurati jedinstveno koordinirano i kontinuirano promicanje zaštite okoliša posredstvom Općine Erdut, a posebno na internetskim stranicama.
6. Redovito pripremati internetske informacije, letke i druge oblike komuniciranja o problemima s otpadom u Općini Erdut, pri čemu treba biti prisutan aktivni pristup koji polazi od pravovremenog uključivanja stanovnika i drugih proizvođača otpada u rješavanje tih problema.
7. Osiguravati sredstva za provedbu predviđenih aktivnosti prema godišnjem planu.

Također treba naglasiti da je izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti sastavni dio godišnjeg izvješća o provedbi Plana temeljem članka 39., stavka 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13).

7.3. Akcije prikupljanja otpada

Temeljem članka 40. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13) pravna i fizička osoba – obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša.

Tijekom prethodnih godina, Općina Erdut u suradnji sa komunalnim poduzećem „Čvorkovac“ d.o.o., vrtićima, školama i ostalim udrugama, organizirala je i aktivno sudjelovala u akciji sakupljanja otpada pod nazivom „ZELENA ČISTKA“.

Općina Erdut i dalje će provoditi odgovarajuće pripremne radnje u cilju provedbe akcija prikupljanja otpada. Ovakve akcije su pogodne za uklanjanje manjih količina otpada na onečišćenim lokacijama. Osim toga na ovaj način se doprinosi podizanju ekološke osviještenosti i naglašava se značaj pravilnog gospodarenja otpadom.

7.4. Čistija proizvodnja

Čistija proizvodnja je sveobuhvatna preventivna strategija koja se podjednako primjenjuje na proizvodni proces i sam proizvod, s ciljem povećanja efikasnosti proizvodnje i smanjenja rizika za okoliš. U procesu proizvodnje, čistija proizvodnja znači efikasnije iskorištenje sirovina, vode i energije i sprečavanje nastajanja otpada.

Osnovni ciljevi koji se postižu primjenom čistije proizvodnje su:

- smanjivanje otpada na mjestu nastanka,
- smanjivanje utroška sirovina i energije,
- smanjivanje troškova zbrinjavanja otpada,
- smanjenje troškova proizvodnje,
- poboljšanje uvjeta i sigurnosti rada,
- smanjenje onečišćenja okoliša.

Ti ciljevi postižu se najčešće bez ili uz minimalna ulaganja, koja se u pravilu vrlo brzo vrate.

Već i jednostavnim tehnikama čistije proizvodnje, kao što su modifikacija procesa ili radnog postupka, bolji izbor sirovina ili često samo pažljiviji rad i uvođenje tehnološke discipline, postižu se značajni učinci smanjenja količine otpada, a time i troškova zbrinjavanja istog.

7.5. Skladištenje otpada

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13) skladištenje otpada je privremeni smještaj otpada u skladištu, najduže do godinu dana.

Skladištenje otpada je najčešće povezano uz proizvodni otpad (neopasni i opasni) koji se prije otpreme na obradu ili odlaganje privremeno zadržava, tj. skladišti najčešće kod gospodarskih subjekata (proizvođača otpada) ili kod obrađivača otpada.

Proizvođač otpada namijenjenog uporabi ili zbrinjavanju može vlastiti proizvedeni otpad privremeno skladištiti na za to namijenjenom prostoru unutar svojeg poslovnog prostora, najduže godinu dana računajući od dana proizvodnje toga otpada.

Temeljem postojećih zakonskih odredbi, izgradnja objekata za skladištenje i obradu otpada moguća je u gospodarskim/industrijskim zonama, te je se tim potrebno voditi prilikom odabira potencijalnih lokacija za skladištenje otpada.

Po pitanju proizvodnog otpada, naročito opasnog koji nastaje u gospodarskim subjektima, svaki gospodarski subjekt zasebno, ovisno o vrstama, količinama i dinamici nastajanja otpada mora urediti eventualno skladištenje otpada unutar vlastitog poslovnog prostora.

7.6. Obrada otpada

Obrada otpada podrazumijeva postupke kojima se u mehaničkom, fizikalnom, termičkom, kemijskom ili biološkom procesu, uključujući razvrstavanje, mijenjaju svojstva otpada u svrhu smanjivanja količine i/ili opasnih svojstava, te olakšava rukovanje i poboljšava iskoristivost otpada.

Pravne osobe smiju obrađivati neopasni i inertni otpad na temelju Rješenja koje izdaje Ured državne uprave Osječko-baranjske županije, a opasni otpad na temelju Rješenja Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Prema dostupnim podacima iz Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, na području Općine Erdut nema ni jedne tvrtke koja posjeduje dozvolu za obradu pojedinih vrsti otpada.

7.7. Odlaganje otpada

Odlaganje otpada je krajnja mjera u gospodarenju otpadom koja se primjenjuje za onaj otpad koji nije moguće reciklirati, oporabiti ili obraditi tj. zbrinuti nekom drugom metodom. Odlaganje otpada trebalo bi se odvijati isključivo na posebnim prostorima koji su uređeni tako da se onemogući ili barem na najmanju moguću mjeru svede potencijalni štetni utjecaj odloženog otpada na okoliš.

8. Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada

Gospodarenje otpadom podrazumijeva sprječavanje i smanjivanje nastajanja otpada i njegovoga štetnog utjecaja na okoliš, te postupanje s otpadom po gospodarskim načelima što pojednostavljeno u ovom slučaju znači: sakupljanje, prijevoz, privremeno skladištenje, predobradu, obradu i ponovno korištenje obrađenog otpada u proizvodnim procesima.

Ciljevi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom su slijedeći:

1. smanjivanje količina otpada koji nastaje,
2. smanjivanje količina otpada koji se odlaže na odlagališta tijekom primarnog odvajanja korisnog otpada,
3. smanjivanje udjela biorazgradivog otpada u odloženom komunalnom otpadu,
4. smanjivanje negativnog utjecaja odloženog otpada na okoliš, klimu i ljudsko zdravlje,
5. gospodarenje proizvedenim otpadom na principima održivog razvoja,
6. energetska iskorištavanje otpada za proizvodnju energije.

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 130/05), definirala je osnovne ciljeve koji se smatraju uvjetima za usmjeravanje prema održivom gospodarenju otpadom, njihovim ostvarenjem jamči se jačanje sustava i potom njegovo funkcioniranje na način kakav je potreban da sustav ostvari temeljnu funkciju, a to je zaštita zdravlja ljudi i okoliša, i jednako tako sve racionalnije korištenje resursa u svrhu gospodarskog i održivog razvitka.

Smanjivanje količina otpada na mjestu njegovog nastanka prvi je i osnovni korak u uspostavi sustava gospodarenja otpadom. Obzirom da je nastajanje određenih količina otpada ipak nemoguće izbjeći, kao sljedeći korak uvodi se reciklaža onih vrsti otpada kod kojih je to moguće (metali, staklo, plastika, papir, gume i dr.). Sljedeći korak je iskorištenje otpada kao alternativnog izvora energije, bilo da je riječ o pretvaranju otpadnih jestivih ulja u biodizel, pretvaranju otpada biološkog porijekla u kompost, iskorištenju bioplina (deponije, stajinjak i sl.), ili iskorištenju otpada za dobivanje toplinske i električne energije. Kao zadnji korak (ukoliko nije moguća primjena ni jednoga od prethodnih koraka), pribjegava se krajnjem zbrinjavanju otpada bilo spaljivanjem u posebnim spalionicama ili pak odlaganjem otpada na posebno uređene deponije koje mogu biti površinskog ili podzemnog tipa.

U predstojećem planskom razdoblju treba nastaviti sa aktivnostima na unaprjeđenju već postojećeg sustava odvojenog sakupljanja komunalnog otpada, prvenstveno kroz razvoj infrastrukture i nabavu opreme, te edukaciju i informiranje dionika sustava te revizijom tarifnog sustava na način da se usluga skupljanja i zbrinjavanja naplaćuje po količini proizvedenog otpada.

Unaprjeđenje sustava odvojenog sakupljanja komunalnog otpada provest će se poboljšanjem kvalitete primarne selekcije otpada putem spremnika na „kućnom pragu“, povećanjem broja spremnika na javnoj površini (zeleni otoci) i njihovom odgovarajućom prostornom distribucijom, razvojem reciklažnih dvorišta te izgradnjom centra za gospodarenje otpadom.

Sustav gospodarenja opasnim otpadom potrebno je unaprijediti organizacijski i infrastrukturno te u dijelu praćenja toka opasnog otpada.

Unaprjeđenje sustava gospodarenja opasnim otpadom provest će se uspostavom centra za gospodarenje opasnim otpadom i/ili odlagališta opasnog otpada i unaprjeđenjem informacijskog sustava gospodarenja otpadom u dijelu podataka o opasnom otpadu.

Izdvajanje opasnog otpada i posebnih kategorija otpada iz kućnog otpada građanima će biti omogućeno izgradnjom reciklažnog dvorišta i sortirnice na području Općine Erdut u naselju Dalj. Izgradnja je planirana tijekom 2017. godine uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Izgradnjom reciklažnih dvorišta riješit će se problem zbrinjavanja problematičnog otpada iz domaćinstava te posebnih kategorija otpada, smanjit će se količina otpada na odlagalištu i poludivljem odlagalištu, maksimalno će se iskoristiti vrijedna svojstva otpada te će se smanjiti iskorištavanje prirodnih resursa.

Unaprjeđenje sustava gospodarenja građevnim otpadom dodatno će se postići izgradnjom reciklažnog dvorišta za građevni otpad. Jedinica lokalne samouprave dužna je uputiti

dopisom odnosno putem sredstava javnog priopćavanja vlasnicima odnosno korisnicima građevina u kojima se nalazi azbest i od njih pribaviti podatke o lokacijama na kojima se nalazi azbest na području te jedinice lokalne samouprave i dostaviti ih Fondu do 05. kolovoza 2017. godine.

Za zadovoljavanje budućih potreba vezano za gospodarenje otpadom koji sadrži azbest potrebno je osigurati najmanje jednu lokaciju kazete za azbest na području jedinice područne (regionalna) samouprave u sklopu postojećeg ili novog odlagališta za neopasni otpad. Također, jedinice područne (regionalna) samouprave treba na svom području ustrojiti i voditi bazu podataka s popisom zgrada i proizvodnih pogona na njezinom teritorijalnom području, koje sadrže azbest i to kao pokrov ili kao drugi građevni materijal te izraditi Plan postupanja zamjene azbesta drugim građevnim materijalima za zgrade i proizvodne pogone koji sadrže azbest kao pokrov ili neki drugi građevni materijal, a koji mora sadržavati i podatke o procijenjenim količinama otpada koji sadrži azbest.

Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadnim tekstilom i obučom dodatno će se provesti izradom studije kojom će se odrediti stvarne količine proizvedenog tekstilnog otpada, raspoloživost trenutnih kapaciteta i dostupnih tehnologija, te temeljem toga napraviti procjena potrebe za novim kapacitetima i eventualnim prilagodbama, odnosno modernizaciji postojećih tehnologija.

Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadnom ambalažom provesti će se modifikacijom postojećeg sustava uspostavom kvalitetnije organizacije sakupljanja otpadne ambalaže kojom će biti obuhvaćena sva otpadna ambalaža koja nastaje. Također, razvit će se učinkoviti mehanizmi kontrole sustava.

9. Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada

Člankom 29. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13) definirana je poticajna naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada. Ovom mjerom potiče se jedinica lokalne samouprave da u okviru svojih ovlasti, provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na području te jedinice lokalne samouprave. Ukoliko masa prikupljenog miješanog komunalnog otpada nastalog na području jedinice lokalne samouprave prekorači propisanu graničnu količinu miješanog komunalnog otpada, jedinica lokalne samouprave je obvezna plaćati naknadu u korist Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Fond koristi prikupljena sredstva za sufinanciranje odvojenog sakupljanja otpada.

Granične količine miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja i način obračuna poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada propisuje Vlada uredbom.

Javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada mogu obavljati:

- trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica, odnosno udjela,
- javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave,
- pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji.

Davatelj usluge dužan je:

- udovoljavati uvjetima za prijevoz vrste i količine otpada kojeg prikuplja,
- predati prikupljeni otpad osobi koja posjeduje važeću dozvolu,
- snositi sve troškove gospodarenja prikupljenim otpadom, te
- raspolagati nužnim financijskim, ljudskim i tehničkim resursima potrebnim za obavljanje propisanih poslova.

Davatelj usluge dužan je korisniku usluge obračunavati cijenu javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju. Kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju je masa predanog otpada ili volumen spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

Odlaganje biorazgradivog komunalnog otpada regulirano je Zakonom o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13).

Najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje smije odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini iznosi:

- 175%, odnosno 567.131 tona do 31. prosinca 2013.
- 50%, odnosno 378.088 tona do 31. prosinca 2016.
- 3. 35%, odnosno 264.661 tona do 31. prosinca 2020.

Najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koji se u kalendarskoj godini smije godišnje odložiti na odlagalištu i neusklađenom odlagalištu jednaka je umnošku ukupne mase biorazgradivog komunalnog otpada kojeg je te godine dopušteno odložiti u Republici Hrvatskoj i koeficijenta odlagališta za biorazgradivi otpad iz stavka 3. ovoga članka.

Koeficijent odlagališta za biorazgradivi otpad je omjer mase odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na tom odlagalištu i ukupne mase odloženog biorazgradivog komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini. Zbroj koeficijenata svih odlagališta u Republici Hrvatskoj ne smije biti veći od jedan.

Osoba koja upravlja odlagalištem dužna je dostaviti podatke o masi biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište Agenciji na propisanim obrascima dva puta godišnje u roku od 30 dana od isteka polugodišta.

U predstojećem planskom razdoblju treba nastaviti sa aktivnostima na unaprjeđenju već postojećeg sustava odvojenog sakupljanja komunalnog otpada, prvenstveno kroz razvoj infrastrukture i nabavu opreme, te edukaciju i informiranje dionika sustava te revizijom

tarifnog sustava na način da se usluga skupljanja i zbrinjavanja naplaćuje po količini proizvedenog otpada.

Unaprjeđenje sustava odvojenog sakupljanja komunalnog otpada provest će se poboljšanjem kvalitete primarne selekcije otpada putem spremnika na „kućnom pragu“, povećanjem broja spremnika na javnoj površini (zeleni otoci) i njihovom odgovarajućom prostornom distribucijom, razvojem reciklažnih dvorišta, uspostavom sortirnica.

Unaprjeđenjem sustava odvojenog sakupljanja komunalnog otpada, gdje postoji mogućnost odvojenog sakupljanja biootpada na „kućnom pragu“ i postavljanja posebnih spremnika za biorazgradivi otpad u sklopu reciklažnih dvorišta postići će se i unaprjeđenje sustava skupljanja biorazgradivog otpada na lokalnoj razini.

Dodatno, unaprjeđenje sustava obrade biorazgradivog otpada provest će se nastavkom aktivnosti izgradnje objekata za biološku obradu otpada (postrojenja za kompostiranje).

U sklopu Plana sprječavanja nastanka otpada dodatno su predviđene aktivnosti promicanja kućnog kompostiranja.

Komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o. iz Dalja obavlja djelatnost sakupljanja, odvoza i odlaganja miješanog komunalnog otpada na odlagalište Petrovačka Dola- Vukovar. Na području gospodarenja miješanim i komunalnim otpadom svake godine vrši se nabava komunalne opreme (spremnika za otpad 120 l, 150 l, 1100l, 1,5 m³, 5,5 m³ i sl.), uređaja i vozila uz u suradnji Komunalnog poduzeća „Čvorkovac“ d.o.o. i Općine Erdut uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, kako bi se poboljšala usluga i uvjeti postupanja s otpadom na području jedinice lokalne samouprave. Skupljeni miješani komunalni otpad odlaže se u nepropusne kasete na odlagalištu čime je onemogućen štetan utjecaj otpada na okoliš. U 2017.godini planira se nabavka vreća za sakupljanje PET ambalaže kako bi se nastavile provoditi aktivnosti daljnjeg razvrstavanja otpada na mjestu njegovog nastanka.

Za biorazgradivi otpad nabavljaju se komposter također u suradnji Komunalnog poduzeća „Čvorkovac“ d.o.o. i Općine Erdut uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Do 2017. godine na području Općine Erdut, kućanstvima je podijeljeno 2.066 komada kompostera s ciljem smanjenja biorazgradivog otpada na odlagalištu.

10. Mjere odvojenog prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada

Kako bi cijeli sustav prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike u sustavu gospodarenja komunalnim otpadom funkcionirao, veliko značenje ima odvojeno prikupljanje na mjestu nastanka i njihova uporaba. Na taj način se izravno utječe na izbjegavanje i smanjenje količina komunalnog otpada.

Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike na području Općine Erdut provodi se nadogradnjom elemenata za odvojeno prikupljanje navedenih vrsta otpada postavljanjem dodatnih posuda, uspostavom zelenih otoka i izgradnjom reciklažnog dvorišta.

Domaćinstvima u Općini Erdut podijeljene su posude za papir 120 l, te će se podijeliti i vreće za PET ambalažu. Komunalna oprema za odvojeno sakupljanje otpada (spremnici) nabavlja u suradnji sa komunalnim poduzećem „Čvorkovac“ d.o.o. i Općine Erdut uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

U Općini Erdut postoji 35 lokacija zelenih otoka na koje građani mogu dovesti odvojeno skupljeni korisni otpad (papir i karton, staklo, plastika, metal i tekstil).

Skupljeni korisni otpad iz domaćinstava, gospodarskih subjekata i sa zelenih otoka odvozi se prema planovima odvoza koji je objavljen na internetskim stranicama komunalnog poduzeća „Čvorkovac“ d.o.o. na reciklažna dvorišta.

Krupni (glomazni) otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada. Glomazni otpad

zabranjeno je odbacivati i sakupljati na javnoj površini, osim putem spremnika. Odvoz krupnog (glomaznog) otpada obavlja također komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o.

Glomazni otpad građani zbrinjavaju na način da pošalju zahtjev ovlaštenom sakupljaču otpada (komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o.) koji zahtjev evidentira u svojoj bazi podataka te se odaziva pozivu dva puta godišnje prema ranije utvrđenom rasporedu. Prijevoz glomaznog otpada dužan je osigurati davatelj usluge.

Odvojeno skupljanje otpada mora biti odgovarajuće organizirano u privrednim subjektima i domaćinstvima, ustanovama i institucijama, u cilju stvaranja sekundarnih sirovina (papir, staklo, plastika, metali i dr.), uštede energije, smanjenja troškova transporta i obrade, te posljedično smanjenja opasnosti za površinske i podzemne vode, te okoliš općenito.

11. Popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana

Popis projekata Općine Erdut za razdoblje 2017. do 2022. godine:

- poboljšanje postojećeg sustava prikupljanja miješanog komunalnog otpada i glomaznog otpada,
- poboljšanje postojećeg sustava odvojenog prikupljanja otpadnog papira i kartona, plastike, stakla, metala i tekstila
- izgradnja, opremanje i puštanje u rad reciklažnog dvorišta i sortirnice u Dalju do kraja 2017.godine
- izgradnja dodatnih zelenih otoka na području Općine ukoliko se ukaže potreba, te nabavka dodatnih kontejnera i spremnika za otpad,
- izgradnje sortirnice korisnog otpada u Dalju do kraja 2017.godine
- provođenje edukacija stanovništva Općine - izobrazno-informativnih aktivnosti, izdavanje informativnih publikacija o gospodarenju otpadom, objava specijaliziranih priloga u sredstvima javnog priopćavanja, objava informacija na mrežnoj stranici Općine i komunalnog poduzeća „Čvorkovac“ d.o.o. iz Dalja,
- sprječavanje protuzakonitog odbacivanja otpada i uklanjanje nepropisno odbačenog otpada na području Općine,
- ustroj sustava za primanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- uspostava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
- provođenje kontinuiranih mjera kontrole i po potrebi saniranja otpada sa javnih površina,

- sudjelovanje u akcijama prikupljanja otpada,
- dostava podataka o gospodarenju otpadom nadležnim tijelima,
- redovita izrada i dostavljanje godišnjeg izvješća o provedbi Plana jedinici područne (regionalne) samouprave te objavljivanje u Službenom glasilu.

12. Odgovornost u provedbi planiranih aktivnosti

Prema Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 130/05), odgovornost u procesu unapređivanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom s definiranjem uloga i aktivnosti imaju sljedeći sudionici:

- Hrvatski sabor i Vlada,
- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike,
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- Hrvatska agencija za okoliš i prirodu,
- druga središnja tijela državne uprave (ministarstva, državne upravne organizacije),
- jedinice područne (regionalne) samouprave (županije),
- jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi),
- proizvođači otpada – kućanstva,
- drugi proizvođači otpada i proizvoda,
- uvoznici i izvoznici,
- sakupljači i obrađivači otpada,
- strukovne, poslovne i druge udruge,
- konzultantske organizacije.

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 93/14), jedinica lokalne samouprave je dužna na svome području osigurati:

1. javnu uslugu sakupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
2. odvojeno sakupljanje otpadnog papira, stakla, plastike, metala, tekstila i glomaznog komunalnog otpada,
3. sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ovom Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada,
4. provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
5. donošenje i provedbu Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave,
6. provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti na svom području,
7. mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada te osigurati provedbu gore navedenih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pritom javnost rada.

Jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31.ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu.

Prema članku 29. Zakona, jedinica lokalne samouprave obveznik je plaćanja poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost po službenoj dužnosti donosi rješenje o obvezi plaćanja naknade i ona se uplaćuje u korist Fonda za sufinanciranje odvojenog sakupljanja otpada.

Jedinica lokalne samouprave dužna je u dokumentima koje donosi temeljem ovoga Zakona osigurati odvojeno prikupljanje biootpada s ciljem kompostiranja ili energetske uporabe biootpada.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su u dokumentima prostornog uređenja odrediti područja za građenje građevina za gospodarenje otpadom u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog sakupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, stakla, metala, plastike, tekstila i glomaznog komunalnog otpada i dužna je osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Sve ostale obveze proizašle iz Zakona o održivom gospodarenju

otpadom („Narodne novine“ br. 93/14) jedinica lokalne samouprave dužna je provesti u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona. Jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području.

U svrhu educiranja stanovništva potrebno je istražiti javno mišljenje o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštititi te izraditi komunikacijsku strategiju koja će obuhvatiti:

- promidžbene poruke,
- edukacijske aktivnosti i promidžbeni materijal za pojedine programe (papir, staklo, plastika, biootpad, tekstil, divlja odlagališta),
- predškolski uzrast, osnovne škole, srednje škole, fakultete, gospodarske tvrtke, kućanstva,
- program odvijanja aktivnosti.

13. Organizacijski aspekti, izvori i visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom te rokovi i nositelji izvršenja Plana

Da bi se mogli procijeniti troškovi pojedinih mjera gospodarenja otpadom, potrebno ih je prethodno osmisliti i definirati. Većinu mjera određuje država, a županija i jedinice lokalne samouprave provode i organiziraju mjere na području edukacije i odnosa s javnošću.

13.1. Organizacijski aspekti, izvori i visina financijskih sredstava

Za učinkovito ostvarivanje investicija u sustavu gospodarenja otpadom u Općini Erdut potrebno je precizno utvrditi i osigurati sve izvore financiranja.

Izvori financiranja mogu biti, uz vlastita sredstva Općine, dostupni iz međunarodnih i javnih fondova, Hrvatske banke za obnovu i razvoj te komercijalnog kapitala, koncesija i sl.

Prema Strategiji gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br. 130/05), sredstva za financiranje gospodarenja otpadom osiguravaju se državnim proračunom, proračunima jedinica lokalne samouprave i uprave, kreditima, sredstvima međunarodne pomoći, ulaganjima stranih ulagača, doprinosima i naknadama i iz drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom.

Korisnik usluge će snositi troškove gospodarenja komunalnim otpadom razmjerno količini otpada kojeg je predao davatelju usluge. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave

može odlukom odrediti korisniku obvezu plaćanja namjenske naknade u skladu s Programom gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom.

Izvori financiranja mogu biti i prihodi od naknade za odlaganje inertnog otpada, namjenske naknade koje bi plaćali proizvođači otpada, domaćinstva i pravne osobe, naknade od oporabljenog otpada, donacije, međunarodnih financijskih institucija s povoljnim kreditima, kamatama i razdobljem počeka, predpristupnih, kohezijskih i strukturnih fondova Europske unije.

Visina troškova se može odrediti odmah nakon izrade tehničke dokumentacije za pojedine zahvate što će rezultirati osiguravanjem potrebnih vlastitih sredstava kao učešća koji Općina treba osigurati bez obzira koji način financiranja je odabran.

Prva mogućnost je apliciranje projekta za dodjelu novčanih sredstava koje za različite projekte iz područja zaštite okoliša dodjeljuje Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Na taj način Općina Erdut može uz znatno niže izdatke ostvariti velike korake u uspostavi kvalitetnog sustava gospodarenja otpadom. Fond je tako tijekom prošlih godina nudio mogućnost sufinanciranja od 100% za izradu projektne dokumentacije za reciklažna dvorišta te do 80% sufinanciranja za samu izgradnju reciklažnih dvorišta, što je s obzirom na obvezu Općine Erdut da izgradi reciklažno dvorište znatan iznos potrebnih financijskih sredstava. Neke od dodatnih opcija za financiranje uspostave kvalitetnog sustav gospodarenja otpadom su sufinanciranje iz fondova Europske unije, povoljne kreditne linije i sl.

Dio potrebne komunalne opreme, kao što su kontejneri za selektivno prikupljanje otpada, može osigurati koncesionar postavljanjem vlastitih kontejnera i spremnika za otpad.

Očekivani troškovi izgradnje i opremanja reciklažnog dvorišta su oko 1.500.000,00 kn, tako da je za očekivati da bi uz ostala potrebna ulaganja u sustav gospodarenja otpadom, ukupni iznos za razdoblje do 2022. godine mogao biti do 3.000.000,00 kn od čega bi se većinu potrebnih sredstava pokušalo osigurati kroz neke od gore navedenih izvora sufinanciranja.

13.2. Rokovi i nositelji izvršenja Plana

S obzirom da prema zakonu svi planovi gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave trebaju biti usklađeni sa Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 130/05) i Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017. - 2022. godine („Narodne novine“ br. 03/17), stoga i Plan gospodarenja otpadom Općine Erdut mora biti usklađen sa navedenom zakonskom regulativom. Planom gospodarenja otpadom Osječko - baranjske županije, kao krajnji rok za realizaciju opreme i objekata bila je predviđena 2010. godina. Na području Općine Erdut izgrađena su 35 zelena otoka.

Općina Erdut je obvezna donijeti odluku o lokaciji i načinu funkcioniranja reciklažnog dvorišta sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13) i Pravilniku o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 23/14, 51/14, 121/15, 132/15). Projektna dokumentacija za izgradnju reciklažnog dvorišta je izrađena, te se do kraja 2017. godine planira realizacija izgradnje, opremanje i stavljanja u funkciju reciklažnog dvorišta u Dalju, uz sufinanciranje projekta od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. U tablici 11. dane su mjere gospodarenja otpadom koje je potrebno poduzimati na području Općine Erdut u razdoblju 2017.-2022. godine i nositelj izvršenja.

Tablica 11. Mjere gospodarenja otpadom s rokovima i nositeljima izvršenja

RB	Mjera	Rok izvršenja	Nositelj izvršenja
1.	Mjere smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada	Kontinuirano od 2017. – 2022.	Općina Erdut
2.	Mjere prikupljanja komunalnog otpada	Kontinuirano od 2017. – 2022.	Općina Erdut Komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o.
3.	Mjere odvojenog prikupljanja otpada	Kontinuirano od 2017. – 2022.	Općina Erdut Komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o.
4.	Mjere izobrazno-informativne aktivnosti - edukacije	Kontinuirano od 2017. – 2022.	Općina Erdut
5.	Mjere otklanjanja odbačenog otpada	Kontinuirano od 2017. – 2022.	Općina Erdut Komunalno poduzeće „Čvorkovac“ d.o.o.
6.	Mjera za akcije prikupljanja otpada	Kontinuirano od 2017. – 2022.	Pravna ili fizička osoba – obrtnik u suradnji sa Općinom Erdut

U tablici 12. Prikazani su kvantitativni ciljevi za količine otpada prema Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 130/05).

Tablici 12. Kvantitativni ciljevi za količine otpada

Ciljevi	Udio, % / godina				
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.
Stanovništvo obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada	80	85	90	95	99
Količina odvojeno skupljenog i recikliranog komunalnog otpada	6	8	12	18	25
Količina obrađenoga komunalnog otpada	2	10	20	25	30
Količina odloženoga komunalnog otpada	95	80	68	58	45
Količina odloženoga biorazgradivog komunalnog otpada od količine proizvedene 1995. godine	95	85	75	55	35

Ako izmjenom zakonske regulative ili zahtjevima od strane državnih tijela budu propisane dodatne mjere ili drugačiji rokovi izvršenja mjera navedenih u gornjoj tablici, bit će se potrebno uskladiti s njima.

14. Prijelazne i završne odredbe

Plan gospodarenja otpadom Općine Erdut donosi se temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13) i njegov je cilj unaprijediti sustav gospodarenja otpadom na području Općine Erdut.

Sukladno članku 20. Zakona, jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu.

Sukladno članku 21. Zakona, jedinica lokalne samouprave dužna je za prijedlog Plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

Sukladno članku 22. Zakona, Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave dužne su javno objaviti radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti (rok za davanje primjedbi iznosi 30 dana).

Plan gospodarenja otpadom čuva se u prostorijama Općine Erdut i izrađen je u 4 (četiri) primjeraka koji se smatraju izvornikom.

Ovaj Plan stupa na snagu osmog dana od objave u Službenom glasniku Općine Erdut.